

Onderzoek Circulaire Economie & VTH

Hoe kunnen we sturen op circulair ondernemen?
Een verkenning naar kansen en belemmeringen in het VTH-instrumentarium bij omgevingsdiensten.

1

BIOMASSA

FASE 1: DESKRESEARCH

Voed met kennis

Om een goede invulling te geven aan circulaire transitie is het nodig om de medewerkers te voeden met meer kennis.

Kansrijk afval

We zien kansen om de kwaliteit van (afval)stoffen te borgen. Zo kunnen we deze beter inzetten en benutten.

Wat zegt de wet?

Willen we de circulaire economie stimuleren, dan is er duidelijk behoefte aan meer regelgeving op dit gebied om dit voor elkaar te krijgen.

FASE 2: INTERVIEWS

De rol van de overheid

De branchevereniging vindt dat sturing van de overheid ontbreekt en dat dit nu wordt opgevangen door branchevereniging zelf.

Experimenteerterruimte binnen de branche

Onze gesprekpartners geven aan dat ze weinig experimenteerterruimte ervaren vanuit het bevoegd gezag. De ontwikkeling van een platform om kennis en inzichten te delen voor overheden en cursussen voor VTH-medewerkers rondom CE lijkt een eerste noodzakelijke stap.

“Voor veel reststromen geldt dat ze nog steeds een negatieve waarde hebben. Zolang reststromen negatieve waarden hebben zul je als overheid moeten borgen dat je enig zicht houdt op die stromen.”

FASE 1: DESKRESEARCH

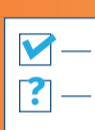
Herkomst biograndstoffen

Integraal kijken naar gebruik van biograndstoffen is geen basistaak. Datzelfde geldt voor ketentoezicht (herkomst en kwaliteit).

Wettelijke mogelijkheden

Het ontbreekt het bevoegd gezag aan mogelijkheden om te kunnen sturen op circulaire bedrijfsvoering bij agrariërs. De bevoegdheden liggen bij meerdere overheden. Samenwerking daarin is nodig.

Het LAP3 en de meststoffenwetgeving

Het LAP3 en de meststoffenwetgeving zitten circulaair ondernemen in de weg; bijv. bij de inzet van (opgewaardeerde) organische mest als onderdeel van kringlooplandbouw.

FASE 2: INTERVIEWS

Label

Gebleken is dat agrariërs en de branche alles met het label 'organische mest' moeten afvoeren. Daarmee worden de schaarse voedingsstoffen in onze regio (Fosfor, Kalium en stikstof) nog groter.

Concurrentiepositie

De agrariërs geven aan dat de concurrentiepositie ten opzichte van het buitenland het investeren in circulaair ondernemen bemoeilijkt.

Regelgeving werkt tegen

De agrariërs en branche hopen op een meer belonend systeem voor boeren die circulaair willen ondernemen.

“Er zijn absoluut kansen maar het vraagt veel van de mindset en ook financieel gezien kan niet iedereen hier in mee.”

2

AGRARISCH

3

AFVAL- VERWERKING

FASE 1: DESKRESEARCH

Vollastverklaring

Vollastverklaringen worden volgens VTH-medewerkers vaak en regelmatig afgegeven. We zullen de afgifte nader moeten onderzoeken.

Bestuurlijke rugdekking

VTH-medewerkers moeten advies kunnen en durven afgeven zonder al te groot risico. Kennis en bestuurlijke rugdekking is gewenst.

Wat zegt de wet?

Afvalvermindering afdwingen kan alleen als het al in de vergunning stond of in nieuwe vergunningen. In alle andere gevallen is een wijziging in de wet nodig.

Focus op circulariteit

Als we het ketentoezicht uitbreiden, dan ligt de nadruk niet alleen op gevaarlijke stoffen en misdaden, maar ook op circulariteit.

FASE 2: INTERVIEWS

Zorgen om zorgwekkende stoffen

De afvalbedrijven en afvalbranche gaven aan dat zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) zoals PFAS een groot probleem zijn om meer circulaair te gaan werken. Uitsfaseren en scheiden van deze stoffen kost tijd en geld.

Behoeft aan experimenteerterruimte

De bedrijven verwachten meer experimenteerterruimte en advies van de Omgevingsdiensten. Omgevingsdiensten kunnen meer ruimte bieden via proefnemingen in vergunningen (met bestuurlijke rugdekking).

“We zien alles als grondstof en willen alles zo hoogwaardig mogelijk recyclen binnen de mogelijkheden die er zijn en de financiële middelen die we hebben. Voor ons is nooit iets waardeloos.”

FASE 1: DESKRESEARCH

Beperkte toezichten

Er zijn beperkte toezichten om alle afgevoerde stoffen te controleren. Terwijl hier nog veel winst te behalen valt.

Sturing vanuit bevoegd gezag

Er zijn geen mogelijkheden om bedrijven te verplichten tot de inzet van recyclaat in plaats van virgin-grondstoffen.

Over welke kunststoffen hebben we het?

Afvalstromen bevatten veel soorten kunststof. Het verwerkingsproces verschilt per soort kunststof en verwerkers hebben geen idee welke soorten er precies in het afval zijn verwerkt.

FASE 2: INTERVIEWS

Experimenteerterruimte

De branche merkt dat er weinig ruimte is voor de bedrijven. Dit kan meegenomen worden in een vergunning maar dit moet wel worden aangegeven.

Wat zegt de wet?

- De wet Bibob hindert afvalstoffenonderzoek.
- Onduidelijkheid over eindeafvalvraagstukken.
- EVOA-beschikking belemmert export.

Begeleiding en duidelijke kaders

De bedrijven verwachten ook meer (financiële) begeleiding van het vergunningsproces voor start-ups.

“100% circulaair bestaat niet. Als je materialen gebruikt heb je altijd verlies van materiaal op iedere schakel.”

4

KUNST- STOFFEN

HOOFDVRAAG

Welke ruimte en/of beperkingen biedt het VTH-kader aan de Omgevingsdiensten om te sturen op CE, zowel vanuit toezicht als bij vergunningverlening?

De ruimte binnen het huidige VTH-instrumentarium is heel beperkt om te sturen op circulaire bedrijfsvoering en circulaire ketens. In de paragrafen Resultaten van de vier casussen zijn bij de geconstateerde belemmeringen direct de mogelijke oplossingen aangegeven. Deze oplossingen zijn aanbevelingen waarmee het instrumentarium van VTH toereikender wordt voor circulaair ondernemen. Ook hebben we aangegeven wie voor de oplossing aan zet is om de belemmering weg te nemen.

AANBEVELINGEN

Op dit moment biedt de huidige wet- en regelgeving beperkte ruimte voor CE binnen het VTH-kader. We doen onder andere de volgende aanbevelingen:

Rechtsoordelen: (kunststof)

Pas de wet- en regelgeving aan zodat ook het bevoegde gezag van het producerende bedrijf een (rechts)oordeel af kan geven voor uitgaande afvalstromen die worden afgezet naar een specifieke toepassing.

Inzet recyclaat: (afval/kunststof)

Leg een wettelijke verplichting op tot het gebruik van een bepaald percentage van secundaire grondstoffen. Dit kan ertoe bijdragen dat er een grotere afzetmarkt wordt gevonden en bedrijven meer gebruik gaan maken van secundaire grondstoffen in plaats van virgin-grondstoffen.

Aanpassen wetgevingen

Voor geproduceerde secundaire grondstoffen of producten zouden generieke landelijke normen moeten worden vastgesteld. Op deze manier wordt de inzet daarvan eenvoudiger en wordt er ook één norm gehanteerd.

Beperkt beschikbare tijd (alle)

Om meer lef te kunnen tonen om ruimte te bieden voor CE vanuit VTH door de Omgevingsdiensten is bestuurlijke rugdekking nodig vanuit opdrachtgevers.